

Til lovforslag nr. L 181

Folketinget 2009-10

Skriftlig fremsættelse (24. marts 2010)

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Skærpelse af straffen for ulovlig tvang i forbindelse med brug af ansigtstildækkende beklædning samt ansigtstildækkende beklædning under vidneforklaring)

(Lovforslag nr. L 181).

Formålet med lovforslaget er at sikre, at strafferammen for at tvinge nogen til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, afspejler, at denne særlige form for ulovlig tvang indebærer et alvorligt indgreb i den personlige frihed, der vil kunne have væsentlige og vidtrækkende konsekvenser for den pågældende.

Endvidere er det formålet at undgå, at der i konkrete sager ved domstolene opstår tvivl om rettens adgang til at kræve af et vidne, at den pågældende ikke bærer en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt.

Med lovforslaget følges der op på rapporten fra regeringens arbejdsgruppe om burka, niqab og lignende beklædning fra januar 2010. I rapporten lægges der op til dels en fordobling af strafferammen for at tvinge nogen til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, dels en præcisering i retsplejeloven af rettens adgang til at kræve, at et vidne ikke under forklaring i retten bærer en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt.

Det foreslås på den baggrund med lovforslaget at skærpe straffen for ulovlig tvang efter straffelovens § 260 i tilfælde, hvor nogen tvinges til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt.

Det er allerede efter den gældende bestemmelse i straffelovens § 260, stk. 1, strafbart ved ulovlig tvang af tvinge nogen til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt. Bestemmelsen kan således bl.a. anvendes i tilfælde, hvor nogen f.eks. med trusler om vold tvinges til at bære ansigtstildækkende beklædning som f.eks. burka eller niqab.

Justitsministeriet er imidlertid enig med arbejdsgruppen om burka, niqab og anden lignende beklædning i, at der kan være grund til at skærpe straffen for at tvinge nogen til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt. Ulovlig tvang i form af, at nogen tvinges til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, indebærer således et alvorligt indgreb i den personlige frihed og vil endvidere afhænge af sagens omstændigheder kunne have

væsentlige og vidtrækkende konsekvenser for vedkommende person.

På den baggrund foreslås det at indsætte en skærpet strafferamme i straffelovens § 260 på indtil 4 års fængsel for ulovlig tvang i tilfælde, hvor nogen tvinges til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt.

Fastsættelsen af straffen i den enkelte sag vil som hidtil bero på domstolenes konkrete vurdering af alle sagens relevante omstændigheder. I betragtning af, at den omhandlede særlige form for ulovlig tvang som nævnt indebærer et alvorligt indgreb i den personlige frihed, der vil kunne have væsentlige og vidtrækkende konsekvenser, bør straffniveaulet imidlertid ligge betydeligt over de højeste straffe, der har været udmålt for overtrædelse af straffelovens § 260, stk. 1, i hidtidig retspraksis.

Herudover foreslås det at ændre retsplejeloven, så det udtrykkeligt fastslås, at et vidne ikke under afgivelse af forklaring for retten må bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, medmindre retten undtagelsesvist tillader det.

Det er et grundlæggende princip i retsplejen, at bevisførelse skal foregå umiddelbart for den eller de personer, som skal træffe afgørelse i retssagen (bevisumiddelbarhedsprincippet).

Efter Justitsministeriets opfattelse forudsætter bevisumiddelbarhedsprincippet, at et vidnes ansigt som udgangspunkt er synligt under afgivelse af forklaring for retten. Vidnepligten efter retsplejelovens § 168 må herefter antages at indebære, at retten kan kræve af et vidne, at vedkommende ikke bærer en beklædningsgenstand, der skjuler den pågældendes ansigt. Det må endvidere antages, at der vil kunne anvendes tvangsmidler efter de almindelige regler i retsplejelovens § 178, stk. 1, hvis et vidne nægter at fjerne en beklædningsgenstand af den omhandlede karakter.

Der vil fremover kunne forekomme situationer ved domstolene, hvor et vidne ønsker at afgive forklaring iført f.eks. niqab eller en anden beklædningsgenstand, der skjuler ansigtet, således at der i retten vil kunne opstå spørgsmål om retsgrundlaget for rettens håndtering af de pågældende situationer.

Justitsministeriet er på den baggrund enig med arbejdsgruppen om burka, niqab og anden lignende beklædning i, at der kan være anledning til at indsætte en bestemmelse i retsplejeloven, som udtrykkeligt fastsætter, at et vidne ikke under forklaringen må bære en beklædningsgenstand, der skjuler

vedkommendes ansigt. Justitsministeriet er også enig med arbejdsgruppen i, at retten undtagelsesvist skal kunne tillade, at et vidne afgiver forklaring iført en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt.

På den anførte baggrund foreslås det, at der i retsplejelovens § 168, stk. 2, indsættes en bestemmelse, som fastsætter, at medmindre retten undtagelsesvist tillader det, må et vidne ikke under forklaringen bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt.

Ved den konkrete vurdering af, om det er forsvarligt, at et vidne afgiver forklaring iført f.eks. niqab, vil retten bl.a. kunne lægge vægt på sagens karakter, hvilke aspekter af sagen den

pågældende vidneforklaring skal belyse, og hvilke beviser der i øvrigt foreligger i sagen. Hvis et vidne ikke følger en anvisning fra retten om at afføre sig en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, vil det afhænge af de almindelige regler i retsplejelovens § 178, om der kan iværksættes tvangsmidler over for vidnet. Det foreslås at ændre retsplejelovens § 178, stk. 1, så dette kommer til at fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.